

Trollheimen

Oversikt over kvarterer og ruter.

Mellom Trøndelag og Nordmøre ligger det fjellparti som bærer navnet Trollheimen. Det er et firkantet område på omtrent 6 mil hver vei og gjennomskåret av dype daler hvor fjellene tar seg imponerende ut. Mange av de mest nyttede turistruter har meget vakre fjelloverganger, særlig bør nevnes rutene over Geithetta og Mellemfjell. Nettopp kontrasten mellom de frodige daler og høyfjellet gir rutene i Trollheimen sin store sjarme. Fjellfloraen er usedvanlig rik. Den går den berømte Dovre-floraen en høy gang. Nede i dalene, som f. eks i Svartådalen, støter man på vegetasjon med nesten tropisk preg, og isranunkelen finner man sammen med andre typiske fjellplanter på de høyeste topper.

Terrenget er godt å gå i, vardingene er tydelige, dagsmarsjene er rimelige, og hyttene er hyggelige og rummelige. Det er like gode betingelser for vellykkede turer, såvel sommer som vinter, enten det gjelder noen få dager eller en uke eller to, og enten det er første gang De går i fjellet eller De er gammel traver.

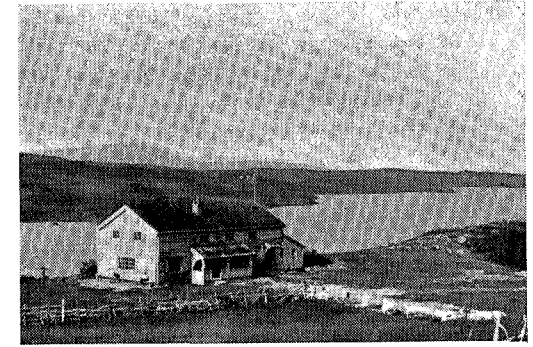
Adkomst til Trollheimen.

Det er mange startsteder å velge mellom. Tar man morgentogget til Opdal og fortsetter med bil til Vognill, rekker man fram til Gjevilvasshytta om ettermiddagen. En kan også gå av toget på Berkåk, ta rutebil til Grindal og der slenge sekken på ryggen og være framme på Jøldalshytta før aftens. En annen måte er å ta rutebilen fra Trondheim om Orkdal og starte fotturen fra Å eller Grindal. Dessuten byr Mørelinjen og Rindalsbussen på muligheter til å komme inn i Trollheimen.

Skal man inn i fjellet fra Nordmøre, kan man starte fra Todal

til Kårvatn, eller fra fra Alvundeid til Inderdalen eller fra Fale i Sunndal til Inderdal.

Fra Lønset i Opdal er der kjørevei oppover til Storli. Fra Grindal kan man ta kjøreveien over Nerskoen og derfra gå til Jøldalshytta eller fortsette kjøreveien til Opdal.

Jøldalshytta.

Fot. Ludvig Sivertsen

Karter.

Når De skal gå i Trollheimen får De særlig bruk for rektangelkartet *Trollhetta*, men også kartene *Opdal* og *Rindal* kan De få bruk for. Skal De så langt vest som Kårvatn fins ikke rektangelkart, og da er De henvist til fylkeskartene: Møre fylkes nordøstlige og sydøstlige blad.

Det oversiktskart som ledsager denne rutebeskrivelse bør De studere, for der er de mest nyttede ruter prikket og viktige fjell, daler etc. angitt med navn.

Jøldalshytta, 725 m. o. h.

Når en kommer opp på fjellet fra Grindal eller Å, får en øye på hytta etterat en har passert Åsetrene. Hytta ser nærmest ut som en prikk der den ligger oppe på bakken ved Jølvatnet. En veldig vidde strekker seg innover mot fjellene, og Jøldalshytta ligger likesom på terskelen til Trollheimen. Det er en egen stemning over vidda og fjellene her ved Jøldal, så en alltid lengter tilbake dit. Av fjellene er det *Svarthetta* som dominerer. Den andre dalsiden dannes av *Langfjellet* som er forløper for *Trollhetta*. I bakgrunnen ligger *Geithetta*, og ennå lengre bak aner en andre av Trollheimens mektige fjell.

Jøldalshytta har 43 senger og har en stor hyggelig peisestue. Det er båt i Jølvatnet og adgang til fiske.

Turer fra Jøldalshytta:

- Til Grindal, setervei, 4—5 timer, oppover 5—6 timer, 25 km,
- » Å i Meldal, setervei, 5—6 timer, oppover 6—7 timer, 28 km,
- » Gjevilvasshytta, vardet, 6—7 timer, 26 km,
- » Trollheimshytta over Geithetta, vardet, 6—7 timer, 23 km,
- » —»— gjennom Svartådalen, vardet, 4—5 timer, 20 km,
- » —»— over Trollhetta, vardet, 8—10 timer, 27 km,
- » Trollhettas topp, vardet, 8—10 timer fram og tilbake,
- » Nerskogen, vardet, 3—4 timer, 15 km,
- » Resheim, vardet, 4—5 timer, 16 km.

Gjevilvasshytta.

Fot. Schrøder

Gjevilvasshytta, 695 m. o. h.

Veien oppover fra Opdal går forbi en rekke vakre setergrender som ligger langs Gjevilvatnet. Turisthytta ligger oppe i bjørkelia omtrent midt opp for vatnet som er 16 km. langt. Her er vakre setervanger, grønne bjørkelier, vatn og mektige fjell. Når sola går ned borte ved Okla er kveldsstemningen betagende.

Gjevilvasshytta er en gammel kapteinsgård som er fraktet oppover fra Sliper i Opdal i 1922. På den vakre utskjæring over inngangsdøren står årstallet 1813. Særlig peisestua med de kraftige tømmervegger er morsom. Det er også verd å merke seg det svære bordet som er laget av en enkel tømmerstokk. Hytta har 24 senger.

Ruter fra Gjevilvasshytta:

- Til Vognill, kjørevei, 14 km, 3 timer (Vognill—Opdal 8 km),
- » Jøldalshytta, vardet, 6—7 timer, 26 km,
- » Trollheimshytta over Mellemfjell, vardet, 7—8 timer, 26 km,
- » Storli om Vassendseter, vardet, 5—6 timer, 20 km,
- » Nerskogen, vardet, 4—5 timer, 19 km.

Trollheimshytta, 540 m. o. h.

Hytta ligger i hjertet av Trollheimen der hvor den trange *Svartådalen* munner ut i den brede *Folldal*. Rundt om vokser bjørk og furu.

Trollheimshytta.

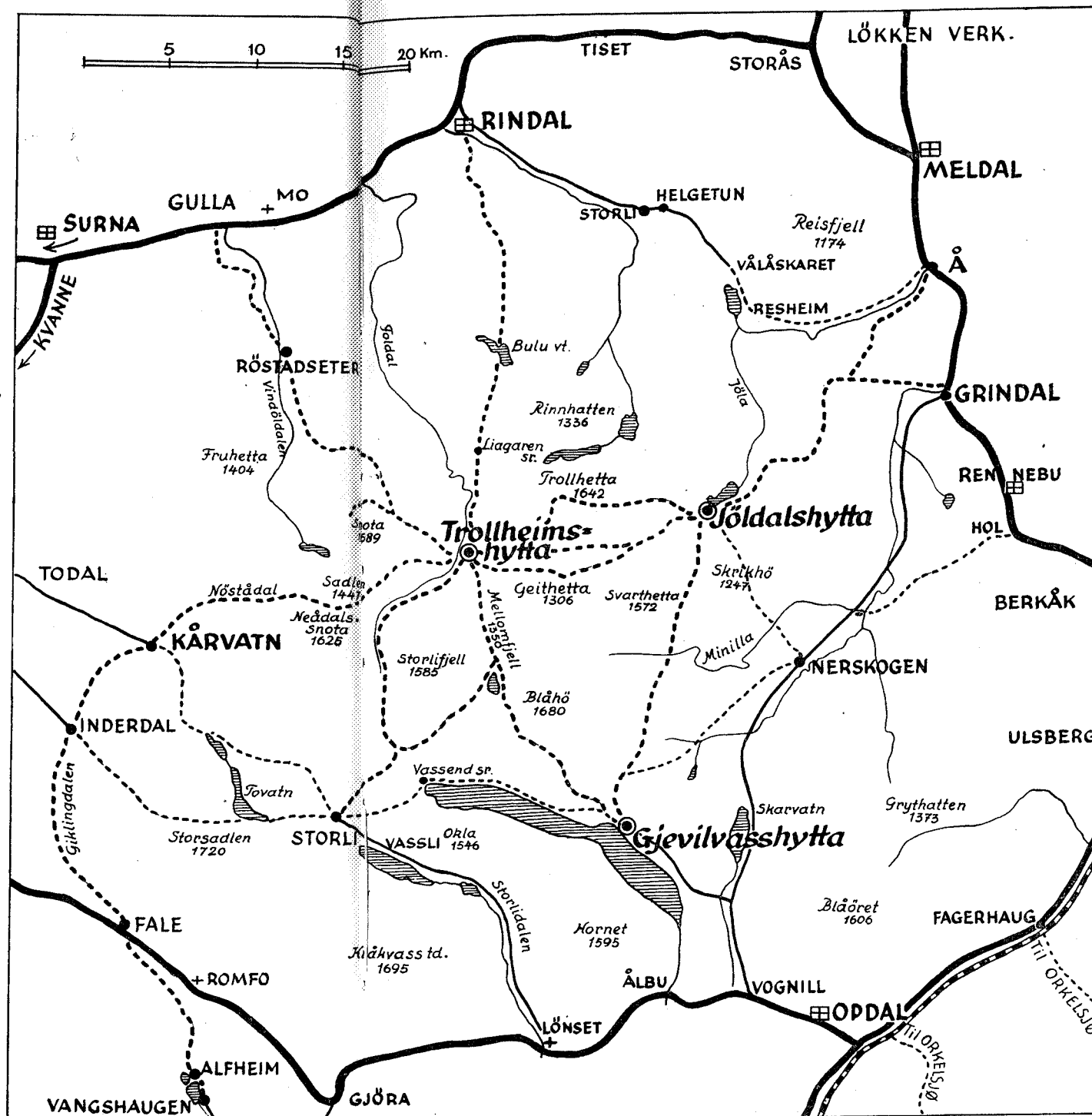
Fot. Ludvig Sivertsen

men over skogen raker fjellene. Det er et praktfullt panorama fra hytta. Stor og tung ruver *Trollhetta*, men vakrest er *Snota* med sin isbre og de steile fjellvegger som elegant løfter seg 1689 meter i været. Det er fine dagsturer til begge disse topper, og utsynet fra begge er imponerende. En ser daler hvor elvene snor seg som sølvbånd, en ser grønne bygder i det fjerne, men mest betagende er fjellene som blåner seg bort, tind i tind, helt ut til der hvor en øyner havet.

Trollheimshytta er stor og rummelig med 38 senger. Den har en stor og en liten peisestue.

Oversiktskart

over
vardete ruter i
Trollheimen

Ruter fra Trollheimshytta:

- Til Jøldalshytta over Geithetta, vardet, 6—7 timer, 23 km,
- » —»— gjennom Svartådalen, vardet, 4—5 timer, 20 km,
- » —»— over Trollhetta, vardet, 8—9 timer, 27 km,
- » Trollhetta, vardet, 7—8 timer fram og tilbake, 20 km,
- » Gjevilvasshytta over Mellemfjell, vardet, 8—9 timer, 26 km,
- » Storli over Mellemfjell, vardet, 7—8 timer, 26 km,
- » Storli gjennom Folldal, vardet, 6—7 timer, 26 km,
- » Kårvatn, vardet, 8—9 timer, 26 km,
- » Snotas topp, vardet, 8—9 timer fram og tilbake, 25 km,
- » Røstadsøter i Vindøldalen, vardet, 7—8 timer, 22 km,
- » Rindal, vardet, 8—10 timer, 28 km.

Storli.

Fot. Ludvig Sivertsen

Etter sagnet skal Folldalen først være bebygget av ætlinger av Eirik Blodøks som flyktet over fjellene fra Opdal. Det er iallfall sikkert at der har vært fast bosetning i dalen, men gårdene ble etterhvert forlatt og da beboerne av Liagaren flyttet i 1892, ble Folldalen en seterdal.

Til minne om sin stamfar Erik Eyvindssønn reiste endel av hans ætlinger i 1889 en bautastein ved Storlihalsen, et par kilometer vestenfor Trollheimshytta, hvor han kalles «dalens sidste høilagte høvding».

Private kvarterer.

Foruten sine egne hytter har turistforeningen avtale om losji på Storli, Kårvatn, Nerskogen og Røstadsøter. Bevertningen på disse stedene varierer, så det er sikrest å innhente opplysninger hos foreningens sekretær før en starter.

Storli.

Kårvatn.

Fot. Ludvig Sivertsen

Kristoffer Haugen på Storli tar imot turister. Gården ligger øverst i Storlidalen med flott utsyn til de omliggende fjell.

Ruter fra Storli:

- Til Gjevilvasshytta om Vassendseter, vardet, 5—6 timer, 20 km,
- » Trollheimshytta over Mellemfjell, vardet, 7—8 timer, 26 km,
- » —»— gjennom Folldal, vardet, 7—8 timer, 24 km,
- » Kårvatn, vardet, 6—7 timer, 20 km,
- » Inderdalen, vardet, 6—7 timer, 20 km,
- » Lønset, kjørevei, 21 km, 4—5 timer. (Lønset—Opdal 21 km).

Kårvatn.

Kårvatn er den øverste gård i Todalen og her er utmerket kvarter hos Josva Halle.

Ruter fra Kårvatn:

- Til Trollheimshytta vardet, 8—9 timer, 26 km,
- » Inderdalen (Kr.sunds Turistforenings hytte), vardet, 5—6 timer, 16 km,
- » Storli, vardet, 6—7 timer, 20 km,
- » Todalsøra, kjørevei, 12 km, 3 timer.

Røstadsøter.

Seteren ligger midt i Vindøldalen. En kan ikke gjøre regning med annet enn sengplass.

Ruter fra Røstadseter:

- Til Trollheimshytta, vardet, 7—8 timer, 22 km,
- » Vindøla i Surnadal, setervei, 4—5 timer, 10 km.

Vollslettet på Nerskogen.

Fra Grindal til Skarvatnet og videre til Opdal går Arbeidsfylkingens vei. Her passerer man en rekke bureisningsbruk. Omtrent midtveis på Nerskogen er der kvarter hos *John O. Voll*. Foreløpig blir der 6 senger med delvis bevertning.

Ruter fra Nerskogen:

- Til Grindal, kjørevei, 20 km, 4—5 timer,
- » Vognull, kjørevei, 25 km, 5—6 timer. (Vognill—Opdal 8 km),
- » Jøldalshytta, vardet, 4—5 timer, 15 km,
- » Gjevilvasshytta, vardet, 4—5 timer, 19 km,
- » Fagerhaug st. (vil bli vardet), 7—8 timer, ca. 25 km,
- » Hol i Rennebu, setervei, ikke vardet, 4—5 timer, 18 km.

De ruter som er nevnt ovenfor, er de mest alminnelige, og da alle er vardet, byr de ikke på vanskeligheter, for selv uøvde fjellvandrere kan finne frem i skodde og regnvær ved å gi akt på vardingen. Om vinteren er naturligvis ikke vardingen til hjelp, og da må en stole på sin dyktighet i bruk av kart og kompass.

Utenom de vardete ruter

er der en lang rekke turer en kan ta. Vi nevner bare endel slike ruter:

- Jøldalshytta—Trollheimshytta om Rinnvatn, 6—7 timer,
- Trollheimshytta—Gjevilvasshytta om Slettådalen, 8—9 timer,
- Trollheimshytta—Helgetun (eller Storli) om Sjømprød seter, 8—10 timer,
- Trollheimshytta—Nerskogen om Slettådal og Mildalen, 8—10 timer,
- Trollheimshytta—Kårvatn om Neådal, 8—10 timer,
- Nerskogen—Ulsberg st. (delvis setervei), 7—8 timer,
- Gjevilvasshytta—Blåhøstopp, fram og tilbake, 7—8 timer,
- Å i Meldal—Helgetun (eller Storli) om Vålaskarseter, 5—6 timer,
- Storli—Storfale i Sunndalen, 8—9 timer,
- Storli—Romfo i Sunndalen gjennom Storbekkens dal eller Gregorskaret (Gruguskaret) 7—8 timer.

Fra Mellemfjell.

Fot. Kjell Christensen.

Fjellområder som støter opp til Trollheimen er *Inderdalsfjellene*. Kristiansund Turistforening har stasjon på Inderdalen gård og her er noen av de vakreste partier i vårt land. Foruten de ovenfor nevnte vardete ruter fra Kårvatn eller Storli til Inderdalen, bør nevnes den vardete rute fra Inderdalen til Storfale i Sunndalen, 5—6 timer, hvor man kan ta rutebil til Opdal eller nedover dalen til Sunndalsøra.

Fra Trollheimen kan en også lettvint komme over i *Orkelsjøtraktene*. Fra Opdal fører setervei og sti til Trondhjems Turistforenings hytte, Orkelsjøhytta, 5—6 timer. Fra Fagerhaug stasjon er også kjerrevei og sti til Orkelsjøhytta, 5—6 timer. Der er ordnet med en rekke private kvarterer så man kan komme sørover til Hjerkin eller østover til Kvikne og videre til Røros for derfra å fortsette til Sylene.

Alle som ønsker nærmere beskrivelse av rutene anbefaler vi å kjøpe *Til Fots I* som fås hos bokhandlerne.

Turbeskrivelser

fra Trollheimen i Turistforeningens tidl. årbøker:

- Årboken 1941: I Trollheimen sommeren 1940 av Einar Wold.
- 1939: Østlendinger på tokt i Trollheimen av Leif H. Tvedt.
  - 1939: Traktene omkring Kårvatn av J. E. Halle.
  - 1935: Speilsalen ved Blåhø av Leif Altern.
  - 1934: Med motorsykkel i Trollheimen av Tore Ringe.
  - 1933: En hymn till Trollheimen av Runa Carlsson.
  - 1933: 8 dage i Trollheimen.
  - 1932: Påske i Trollheimen av Maja.
  - 1931: Ved Trollheimens sydøstlige port av Knut Rolvsjord.
  - 1931: Fagerhaug—Trollheimen—Aursjøtraktene—Dombås av Otto Ottesen.
  - 1930: Trollheimen — fjellets store eventyrverden av Harald Langhelle.
  - 1929: Neådalen og Neådalsstigen av Harald Langhelle.
  - 1928: Vindøldalen av C. W. Carstens.

Utenfor Jøldalshytta.

Fot. Schrøder.

Min første Trollheimstur

Av Andreas Udbye

Sommeren 1891 besluttet min far at vi skulle ta en tur gjennom Trollheimen, som dengang var Terra nova for de fleste byfolk. Far fikk overtalt grosserer Johs. Nossum til å bli med, dessuten gullsmed Martin Rustad, skaperen av Rustadrenna, Rustad var Surndaling så han hadde visstnok noe kjennskap til Trollheimen på forhånd. Så var det min eldre bror Sigurd og undertegnede, 5 i alt.

Vi kom da avgårde med ettermiddagstoget til Hovin og spaserte derfra den første milen over Høilandet til Løvåsen, hvor vi overnattet. Dagen etter til Grutt i Meldal og tredje dagen til Bogevoildseter i Trollheimen. Den fjerde dag skulle vi bestige Trollhetta. Sæterfolka ble da forespurt om hvor langt det var og hvor lang tid det vilde ta til tops og tilbake igjen. Og hvem kjenner vel ikke igjen svaret: «Å — det e no rætt så langt, så Di må no rægn en fir tima på det». Ja vel! Når det ikke tok lengere tid så slapp vi da å dra med oss ranslene. Nossum som jo var grosserer, tok for sikkerhets skyld med seg spekepølse og sjokolade, litt av begge deler. Det blev en stri tårn i solsteika op den første stigningen til Langfjellet hvor det ble holdt en liten rast. «E de non som vil ha spekepøls?» sa'n Nossum. Alle var liebhavere. Og så litt sjokolade etterpå. Kursen ble satt til første Trollhett-toppen. Tørsten etter spekepølsen begynte å melde seg, men det var jo ikke så farlig, snø var det nok av omkring. På den største snøbren deroppe fikk vi se noe som ikke er så alminnelig lenger. Vi fant restene av en nylig fortært sau, og sporene fortalte tydelig nok at her hadde bjørnen vært påfærde. Senere fant vi igjen sporet i en bratt kneik hvor bjørnen hadde akt ned på rompa. Nå, vi drog videre og besteg omsider både lille og store Trollhetta. Alle som har vært deroppe vet at noen dans på roser byr ikke den grovkalibrede